ĻEŅINA KAROGS

Iznāk kopš 1950. gada 29. marta. Maksā 3 kap.

Preiļu rajona laikraksts

Nr. 20 (6024) SESTDIEN, 1990. gada 17. februārī

Veidojam republikas parlamentu

Turpinās kandidātu izvirzīšana

Rajonā nobeigumam tuvojas pirmsvēlēšanu sapulces darba kolektīvos un iedzīvotāju dzīves vietās, kurās izvirza deputātu kandidātus Latvijas PSR Augstākās Padomes vēlēšanām.

14. februārī Preiļu linu fabrikas kolektīvs par deputāta kandidātu republikas parlamenta vēlēšanām 160. Preiļu vēlēšanu apgabalā izvirzīja Preiļu siera rūpnīcas direktoru **Viktoru Solovjovu**. Viņš savāca 98 balsis.

14. februāra vakarā Preiļu pilsētas iedzīvotāji pulcējās vienkopus sadzīves pakalpojumu kombināta zālē, lai no trim kandidatūrām Latvijas PSR Augstākajai Padomei 160. Preiļu vēlēšanu apgabalā — Latvijas Universitātes pasniedzējas Valentīnas Zeiles, Preiļu sakaru mezgla priekšnieka Mavrikija Lomakina un Preiļu siera rūpnīcas direktora Viktora Solovjova —. izraudzītos vienu. Sapulcē piedalījās visi trīs deputātu kandidāti. Vīsvairāk balsu (198) ieguva Viktors Solovjovs.

15. februārī pirmsvēlēšanu sapulce notika «Lauktehnikas» rajona nodaļā. Tajā piedalījās 154 vēlētāji. 160. Preiļu vēlēšanu apgabalā balotējās tie paši iepriekš minētie deputātu kandidāti. Arī te visvairāk balsu (109) ieguva Viktors Solovjovs.

15. februārī Preiļu 2. vidusskolas un rajona kara komisariāta darbinieki, kara un darba veterāni savā priekšvēlēšanu sapulcē par deputāta kandidātu Latvijas PSR Augstākās Padomes vēlēšanām 160. Preiļu vēlēšanu apgabalā izvirzīja Viktoru Solovjovu. Viņš ieguva sapulces dalībnieku maksimālo balsu skaitu — 192.

□

Līvānu 2. vidusskolas darba kolektīvs savā sapulcē par deputāta kandidātu republikas parlamentam 161. Līvānu vēlēšanu apgabalā nosaucis **Oļegu Bubnovski**, Līvānu PMK priekšnieku.

J. AIZKALNS

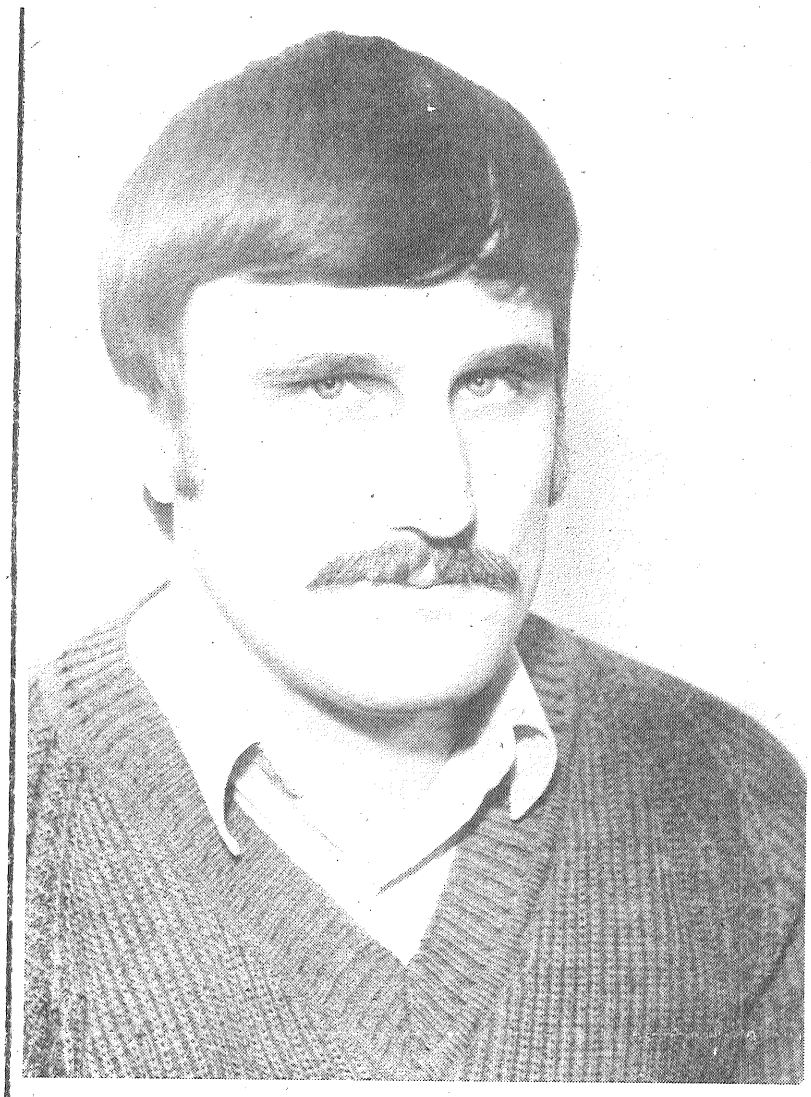

□ **Kolhoza «Nākotne» šoferis Jānis Pintāns (attēlā) ir viens no labākajiem saimniecības autovadītājiem, kurš priekšzīmīgi veic jebkuru darbu. Ar pašizkrāvēju viņš aizvadītajā gadā veicis vairāk nekā 119 tūkstošus tonnkilometru. J. Pintānam ir viens no augstākajiem mašīnas izmantošanas koeficientiem — 0,52 (vidēji kolhozā — 0,38).**

J. SILICKA foto

Ko liecina anketēšanas rezultāti

● NO PARTIJAS RAJONA KOMITEJAS PIRMĀ SEKRETĀRA P. ROMANOVA ZIŅOJUMA LKP RAJONA KOMITEJAS VIII PLENUMĀ

Par galveno šodienas diskutējamo tēmu kļuvis Latvijas Komunistiskās partijas statuss, kā arī republikas suverenitāte. Vienota slēdziena šajā jautājumā komunistiem nav. Lai noskaidrotu rajona komunistu viedokli par Latvijas KP statusu un republikas ekonomisko suverenitāti, partijas rajona komiteja viņu vidū veica anketēšanu. Darba grupa apkopojusi šīs anketēšanas rezultātus, ar tiem iepazīstinu plēnuma dalībniekus.

Uzreiz gribu pateikt, ka bija nodoms ar anketēšanu aptvert visus rajona komunistus, bet to pilnīgi īstenot neizdevās: bija, kas atteicās piedalīties anketēšanā, kā arī atvaļinājumā un slimi, daļa sekretāru un viņu vietnieku nespēja šo darbu veikt, kaut gan tas lielu fizisku un garīgu piepūli neprasīja.

Un tā: saņēmām 1 420 pilnīgi vai daļēji aizpildītas anketas, kurās apmēram 70 procentu rajona komunistu izteikuši savas domas. 542 komunisti (38,2 procenti) iestājas par patstāvīgu partiju PSKP sastāvā uz federatīviem pamatiem ar savu Programmu un Statūtiem t. i., atbalsta Latvijas KP rīcības programmas otro variantu. 452 komunisti (31,8 procenti) uzskata, ka Latvijas Komunistiskajai partijai jābūt pilnīgi patstāvīgai, ārpus PSKP. 422 komunisti (30,4 procenti) iestājas par patstāvīgu partijas statusu PSKP sastāvā ar savu darbības programmu PSKP Programmas ietvaros.

Tādējādi 964 partijas biedri no kopējā aptaujāto skaita nevēlas saraut saites ar PSKP, 452 komunisti ir par neatkarīgu Latvijas Komunistisko partiju.

Uz anketas jautājumu: «Kā jūs rīkotos, ja tiktu pieņemts lēmums par republikas partijas organizācijas izstāšanos no PSKP?», saņemtas šādas atbildes: 593 komunisti (41,8 procenti) paliktu PSKP biedri; 488 komunisti (34,4 procenti) sarautu saites ar PSKP, iestātos Latvijas Komunistiskajā partijā; 323 komunisti (22,7 procenti) izstātos no PSKP, pārtrauktu politisko darbību vai iekļautos nekomunistiskajās partijās un kustībās. 16 komunisti uz šo jautājumu neatbildēja.

Atbildes uz anketas jautājumiem liecina par konservatīvisma elementiem komunistu domāšanā. Anketas teksts bija sastādīts līdz Latvijas PSR Augstākās Padomes sesijai, kurā, kā zināms, pieņēma lēmumu par Konstitūcijas 6. panta izmainīšanu attiecībā uz PSKP vadošo lomu sabiedrībā, taču 371 komunists (26.2 procenti) aptaujā uzskata, ka šo Konstitūcijas pantu izmainīt ir par agru. 1 015 komunisti (71,5 procenti) ir par minētā Konstitūcijas panta nomaiņu, 2,3 procenti anketējamo neatbildēja.

Uz nākamo anketas jautājumu: «Vai jūs uzskatāt par ekonomiski un politiski mērķtiecīgu Latvijas izstāšanos no PSRS?» 420 komunisti atbild apstiprinoši, kas sastāda 29,6 procentus aptaujāto. 954 komunisti (67,2 procenti) to uzskata par priekšlaicīgu vai principā nepieņemamu soli, 46 komunisti (3,2 procenti) uz šo jautājumu neatbild.

Kā republikā, rajonā, tā arī valsti kopumā faktiski jau izveidojusies vairākpartiju sistēma, darbojas dažādas sabiedriski politiskās kustības ar savām politiskajām platformām. Un tomēr 505 aptaujātie komunisti ir pret vairākpartiju sistēmu valstī. 887 partijas biedri (62,5 procenti) atzīst vairākpartiju sistēmu.

Šajā sakarībā interesanti, kāda ir komunistu attieksme pret tiem biedriem, kuri sastāv dažādās partijās ļeb, kā tautā runā, sēž uz diviem krēsliem. Vai var tādi biedri sastāvēt PSKP rindās? 950 komunisti (67 procenti) atbild noraidoši; 438 komunisti (30,8 procenti) to uzskata par pieņemamu, daži — pat par nepieciešamu.

Anketēšanas gaitā bija svarīgi noskaidrot, kādā līmenī darba kolektīvos ir starpnacionālās attiecības. 82 procenti aptaujāto apstiprina, ka attiecības ir normālas. Taču Līvānu eksperimentālajā bioķīmiskajā rūpnīcā, stikla fabrikā, agrofirmā «Sarkanais Oktobris», Riebiņu vidusskolā un Preiļu SCO starpnacionālās attiecības tiek uzskatītas par neapmierinošām. Partijas pirmorganizāciju birojiem nepieciešams rūpīgi un dziļi izpētīt neapmierinošo stāvokli starpnacionālajās attiecībās, to labot.

PAZIŅOJUMS

Šī gada 20. februārī Latvijas KP rajona komitejas zālē notiks neatkarīgās Latvijas Komunistiskās partijas atjaunošanas atbalstītāju sanāksme. Sanāksmes sākums plkst. 16.00.

Divu Jāņu taksobuss

Liepājas autoparka atslēdzniekam, bet tagad arī taksobusa vadītājam Jānim Janaitim diena sākas agrāk nekā parasti. Par taksobusu tiek dēvēts autobuss, kas lielākās slodzes stundās dodas pa vissaspringtākajiem pilsētas maršrutiem.

Taksobusa darba grafiks sastādīts, ņemot vērā pilsētnieku vēlēšanos un abu saimnieku, J. Janaiša un viņa pārinieka Jāņa Sviklāna iespējas. Pie stūres viņi sēstas no pamatdarba brīvajā laikā. Abu Jāņu rokām atjaunotais «Tūrists» katru dienu autoparka kasei dod 72 rubļus. 15 kapeikas no katra rubļa un virsplāna peļņu saņem šoferi.

— Tas nav sīkums, — saka autoparka direktors R. Embūtnieks. — Ir zināms, ka pilsētas autotransports ir nerentabla nozare. Bet saimnieciskās patstāvības apstākļos nepieciešami garantēti ienākumu avoti. Taksobuss ir tikai viens no šādiem avotiem. Kā aprēķinājuši ekonomisti, gada laikā tas papildinās uzņēmuma kasi par 17 tūkstošiem rubļu.

Saskaņā ar līgumu, ja reiss tiek atcelts šofera vainas dēļ, viņam jāiemaksā uzņēmumam 10 procenti no personīgās izpeļņas. Būtu labi, ja šādam paraugam būtu sekotāji.

V. GRIBOVSKA,
LATINFORM korespondente

LKP Centrālajai Komitejai

Iekšlietu nodaļas komunistu aicinājums

Tiesiskas valsts veidošanas apstākļos palielinās tiesiskās kārtības sargāšanas orgānu loma. Paaugstinās arī to galvenais uzdevums — noziedzības apkarošana un sabiedriskās kārtības sargāšana.

Ņemot vērā to, ka veidojas vairākpartiju sistēma, tiesiskās kārtības sargāšanas orgānos, likumsakarīgi, notiek darbinieku noslāņošanās pēc vairākpartiju principa. Tas traucē to funkciju īstenošanu, ko tiesiskās kārtības sargāšanas orgāniem uzlikusi valsts. Ka republikā Latvijas Komunistiskā partija jau darbojas vairākpartiju sistēmas apstākļos, PSKP Centrālās Komitejas šī gada februāra Plēnumā savā runā apstiprināja arī Latvijas KP Centrālās Komitejas pirmais sekretārs J. Vagris. Ja pārbūve arī turpmāk attīstīsies normāli un konsekventi, tad vairākpartiju sistēma izveidosies visā valstī. Tas ir tikai laika jautājums, turklāt — ne sevišķi ilga. Citiem vārdiem, Latvijā vairākpartiju sistēma vairs nav teorija, bet gan realitāte.

Latvijas PSR Iekšlietu ministrijas šī gada janvāra norādē teikts, ka pārāk daudz laika tiek veltīts politiskām diskusijām, aizmirstot iekšlietu orgānu galveno uzdevumu — cīnīties pret noziedzību un sargāt sabiedrisko kārtību.

Preiļu rajona izpildkomitejas iekšlietu nodaļas komunisti, ņemot vērā, ka republikā jau izveidojusies vairākpartiju sistēma, ka mēs veidojam tiesisku valsti, ka jāizmanto attīstīto demokrātisko valstu pieredze, ka Austrumeiropā notiek pasaules sociālistiskās sistēmas revolucionāri pārveidojumi, aicina Latvijas Komunistiskās partijas Centrālo Komiteju, negaidot izmaiņas PSKP Statūtos, izlemt jautājumu par partijību republikas tiesiskās kārtības sargāšanas orgānos.

Iekšlietu nodaļas komunisti ierosina iekļaut arī PSKP Statūtos punktu, kurā būtu ierakstīts, ka tiesiskās kārtības sargāšanas orgānu darbinieki uz laiku, kamēr viņi strādā šajos orgānos, aptur savu darbību jebkurās politiskajās partijās un organizācijās.

(Aicinājums pieņemts iekšlietu nodaļas partijas pirmorganizācijas sapulcē 1990. gada 13. februārī.)

Būvē firmas veikalu

Agrofirma «Sarkanais Oktobris» atvērusi savus veikalus Riebiņos, Daugavpilī... Tagad tāds top arī mūsu rajona centrā — Preiļos.

Celtniecību veic agrofirmas celtnieku brigāde, kuru vada Pāvels Onufrijevs. Viņiem palīgā ieradies autoceltņa vadītājs Kārlis Skutelis, kura darbu brigādes ļaudis vērtē ļoti atzinīgi. Arī paši celtnieki strādā gods godam.

Firmas veikalam ir savdabīgs arhitektoniskais risinājums. Tajā būs divas tirdzniecības zāles 91,5 kvadrātmetru platībā, kafetērija, plašs foajē. Veikalā galvenokārt tirgosies ar agrofirmā ražoto produkciju. Paredzams, ka firmas veikals vērs durvis augustā.

ATTĒLOS: celtnieku brigādes brigadieris P. Onufrijevs (attēls pa labi); labākie celtnieki, — P. Daukšts, J. Černavskis, V. Zubovs, A. Bistrovs.

J. SILICKA foto

Par rajona Tautas deputātu padomes otro sesiju

Preiļu rajona Tautas deputātu padomes otrā sesija sāks darbu 20. februārī plkst. 10.00 rajona izpildkomitejas zālē. Sesijā paredzēts izskatīt šādus jautājumus:

1. Mandātu komisijas un deputātu pagaidu komisijas ziņojums par deputātu pilnvaru atzīšanu.
2. Rajona sociāli ekonomiskās attīstības plāna apstiprināšana 1990. gadam.
3. Ekoloģijas un veselības aizsardzības pastāvīgās komisijas pagaidu nolikuma apstiprināšana.
4. Tirdzniecības un sadzīves pakalpojumu pastāvīgās komisijas izveidošana un tās pagaidu nolikuma apstiprināšana.
5. Pagaidu nolikuma par rajona ārpusbudžeta fonda izveidošanu apstiprināšana.
6. Darba algas noteikšana rajona padomes darbiniekiem.
7. Dažādi jautājumi.

Kā veidot darbu ar jaunatni?

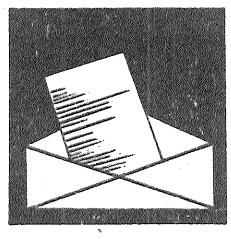

Kā dzīvosim tālāk? Vai pec vecā dogmātiskā principa vai meklēsim jaunus attīstības ceļus? Reāla dzīve rāda, ka dzīvot pa vecam vairs nevaram un negribam. Jāmeklē jaunas darbības formas, jauns atbalsta punkts Latvijas tālākai attīstībai.

Es vēlos pieskarties jaunatnes problēmātikai. Nerunāsim par republiku, šādu problēmu pietiek mūsu rajonā. Visus gadus direktīvās vadīšanas dēļ ir cietusi tautas sociālās nodrošināšanas politika, nav sociālā taisnīguma, ir dažāds sabiedrības locekļu nodrošinājums ar dzīves nepieciešamības minimumu. Rezultātā visvairāk cietusi ir jaunatne.

Kur un kā mūsdienu pusaudzis var iekārtoties darbā? Sarunas ar skolu jaunieši rāda, ka ne visi ies mācīties uz augstskolām. Liela daļa strādās darba kolektīvos. Kādēļ, mācoties vidusskolas pēdējās klasēs, nevarētu sākt strādāt darba kolektīvos ar nolūku apgūt profesiju un, beidzot vidusskolu, kļūt par pilnvērtīgu kolektīva locekli? Traucē visādas instrukcijas.

Kur rajona jauniešiem pavadīt brīvo laiku, kur pulcēties un risināt savas problēmas? Viens jaunatnes centrs ir Preiļos, bezdarbīgs — Līvānos, tikai diskotēkas un videozāles. Tas nav maz, bet tas ir ļoti nepietiekami, jo ne jau visiem tas ir pieņemams. Jaunatnes jautājumu risināšanā jāiesaistās ne tikai organizācijām, kuras pārstāv jauniešus, šis darbs jāuzņemas arī Tautas deputātu padomēm, iesaistot arī organizāciju vadītāju.

Vēl pastāv jaunatnes dzīvokļu problēma, jaunatnes darba apmaksas un sociālā nodrošinājuma problēma un daudzas citas. Jaunatnei to ir daudz, tāpat kā sabiedrībai, varbūt pat vairāk. Kur es redzu jautājuma risinājumu?

LLKJS ir attīstījusies no monopoltiesībām uz jaunatni, veidojas jaunas jaunatnes sabiedriski politiskās organizācijas, bet tā visas kopā ar LLKJS var būt tikai atsevišķs posms. Problēmu risinājumu meklējot, ir vajadzīgs koordinācijas centrs, kuram pieder reāla vara.

Republikā tiek izstrādāta jaunatnes politika, tiek domāts par jaunatnes interešu likumīgu aizstāvēšanu. Vai mēs rajonā kārtējo reizi gaidīsim, ko Rīgā teiks? Būtu laiks arī pašiem sākt kaut ko darīt. Tāpēc aicinu Preiļu rajona Tautas deputātu padomi un Līvānu pilsētas Tautas deputātu padomi izveidot komisijas jaunatnes jautājumu risināšanai. Jo kam tad tagad pieder reālā vara, ja ne vietējām padomēm?

Mums visiem jāgādā, lai jaunā paaudze paliktu, lai neietu prom no rajona. Un šeit liels darbalauks ir gan komjaunatnei, gan Tautas deputātu padomēm, gan citām sabiedriski politiskajām organizācijām.

Z. DREIMANIS

Līvānos

Cilvēkus... atkal aizmirsa

Lasītāji, acīmredzot, atceras, kāda jezga nesen bija izcēlusies sakarā ar jaunas vairākstāvu mājas celtniecību Preiļos starp Ļeņina un Jauno ielu. Un tikai tāpēc, ka neviens no tā dēvētajiem atbildīgajiem darbiniekiem, kas šo celtniecību plānoja, neiedomājās laikus uzklausīt šeit dzīvojošos cilvēkus un ņemt vērā arī viņu intereses. Kompromisa variantu pēc tīgiem strīdiem tomēr izdevās atrast. Būvdarbi varēja sākties.

Bet... Pirms dažām dienām pie manis — šī vēlēšanu apgabala deputāta — griezās Jaunās ielas iedzīvotāji, lai ar satraukumu, pat sāpēm balsī izstāstītu savas kārtējās likstas un lūgtu palīdzību. Kas tad te atkal atgadījies?

Jā, vairākstāvu mājas celtniecība sākusies. Taču, sākot būvdarbus, nevienam, — ne celtniekiem, ne tiem, kas kontrolē celtniecību, — nelenāca prātā, ka, lekams likvidēt novadgrāvi un caurteku, vajadzētu padomāt, kā un kur novadīt lietus un snīega ūdeņus. Lai gan bija zināms (un arī redzams), ka vieta te ir zema, un grāvis jau tamdēļ bija izrakts, lai uzkrātu ūdeņus. Un, lūk, tagad ūdeņs appludina dārziņus, plūst pagrabos.

Cilvēki meklējuši palīdzību pilsētas un rajona izpildkomitejās, saukuši pēc palīdzības. Palīdzēt gan solīts, bet tālāk par solījumiem diez ko nav tikts. Bijusi atbraukusi vienīgi mašīna, lai ūdeni izsūknētu. Vairāk neko šobrīd darīt neesot iespējams. Bet ūdeņs turpina uzkrāties, jo sevišķi — pēdējās dienās, kad uzkritusi pabieza slapja snīega kārta...

Sajā sakarībā, aizstāvot savu vēlētāju intereses, man ir jautājums attiecīgajiem rajona izpildkomitejas darbiniekiem, konkrēti — izpildkomitejas priekšsēdētāja vietniekam J. Desainim, un citiem par šo celtniecību atbildīgajiem: «Vai tiešām Jaunās ielas iedzīvotājiem nav iespējams palīdzēt? Un kas konkrēti jau tuvākajā laikā tiks darīts, lai «plūdus» novērstu?»

P. PIZELIS,

Preiļu rajona Tautas deputāta padomes deputāts

Lauki šodien

TĒVA SĒTA

IZGĀJUŠO naktī sapnī redzēju tēva sētu.

Un kas par dīvainu sapni! Tagadējais īemītnieks tēva sētā — iebraucējs no Aizkarpatiem (pats saka — esot rumānis) bija aizņaglojis visus dzīvojamās mājas abu galu logus.

Jautāju, kāpēc viņš to darīja.

Lai ziemā mazāk vajadzētu kurināt, būtu siltāk — tāda bija atbilde.

Pamodies atcerējos lasīto par maleniešiem, kuri istabā nesuši gaismu ar maisiem. Lai būtu gaišāks.

Sapnis ir sapnis, īstenība ir īstenība. Īstenība par tēva sētu izsauc uz dziļām pārdomām.

Pirmais, ko izdarīja iegājējs no svešajām zemēm mana tēva sētā, — nojauca kapitālo ķieģeļu krāsni (ceplī) kopā ar plīti. Krāsni gadu desmitiem bija cepta maize, pīrāgi un putraimu desas, uz plīts vārīts un šmorēts. Krāsns aukstajās ziemās sildīja manu bērna augumu, visnotaļ bija saimnieciski vajadzīga un nepieciešama.

Iegājējs nedomādams krāsni «likvidēja». Aizņemot pārāk daudz vietas. Tās vietā uzmūrēšot apaļo krāsni. Katram sava saprašana.

Mana tēva sēta... Par to man saglabājušās vislabākās un gaišākās atmiņas. Pazīstu tās katru sīkāko stūrīti. Te es izaugu, no šejienes sāku skatīt pasauli, te tik daudz pārdzīvots un izjusts. Iepazīta dzīve un darbs, iemīļota apkārtējā daba.

Atceros pavasari. Augstu gaisā pāri garcīgajiem tīrumiem viteroja cīrulis. Pie mājas papelē blakus būrītim svilpoja strazds. Arumā brēca kīvīte, akmeņu kraudzē klaigāja paipala. Tuvējā sētā gadus skaitīja dzeguze, purviņā plunčājās meža pīļu bariņš. Čivināja visvisādi putniņi. Skuņa galā, perējot mazuļus, dūdināja baloži, trokšņoja zvirbuļi...

Kur tagad šīs dzīvās radībiņas? Nav vairs agrākās lauku idilles. Civilizācija iznīcinājusi visu.

Vasarā pēc lietus zeme silti kūpēja, pār plavu nosēdās baltā kā palags migla. Kāda patika bija ritos pa rasu staigāt basām kājām! Plavā čīgāja sienāži, dūca kameneņš. Varēja izplaut to ligzdas, pamieloties ar dzintaraino medu. Naktī klausīties zemesvēža dziesmu. Upmalā pēc lietus sauca vālodze, dīķī «koncertēja» vardes. Valdonīgs gailis pagalmā vadīja vistu baru. Vistu māte ar platajiem spārniem zem sevis sargāja čīpstošos mazos cālēnus. Kakene sētsvidū laizīja savus bērnus. Kūtī urkšķēja puscūci. Kad tuvojās kāds gājējs, vienmēr ierējās mājas sargs — suns.

Rudens pusē meža malā brūkleņu kā nosēts. Un baraviku grozs salasāms vienā rāvienā. Mežs bija kā parks. Visas kritalas laikus savāca, žagarus aiznesa mājās kurināšanai. Purviņā bija pa pilnam dzērvenu. Mājās dārzā — ābolu un plūmju.

Ziema atnāca dziļa un noturīga. Pēc sirds patikas varēja no kalna izslēpoties, uz dīķa spoguļa izslidoties. Snīegā mēslošanai bija ieņemanījies audzēt lupīnu. Lupīnā daudz slāpekļa. Tā auga vareni liela. Ar bluķi noveltu, lupīnas masu ar divzirgu arklu knapi varēja apart. Iesētie rudzi brieda lekni jo lekni. Šī lupīna tēva sētā aug vēl tagad, tikai nevienam tā vairs nav vajadzīga. Kāds noplūc tikai ziedus skaistumam.

Lai kāda būtu zeme, tā jākopj. Tikai tad būs atdeve no tās. Mūsu zemē normāli auga visas kultūras — auzas, mieži, vasaras rudzi, zirņi, griķi, lini, kartupeļi, rāceņi, burkāni... Bijām jau iemācījušies strādāt, iedzīvojušies, dzīve solījās būt arvien labāka, bet te 1949. gada pavasarī ...kolektivizācija.

Tēvs attelcās stātīes kolhozā (strādāja ceļa darbos), mātei nebija kur sprukt. Kolhozā atdevām zirgu, govi, šķūni, saimniecības lietas, sēklu. Zirgs bija saslimis, kolhozā viņu neviens nežēloja, un drīz tas nobeidzās. Govs Skaistule, kad barā ar citām ganījās tuvumā, vienmēr mēva un raudzījās uz mājū pusi, mest kūleņus, taisīt lielus sniegavīrus ar burkāna degunu, ogļu acīm, slotu padusē.

Tagad — tikai atmiņas. Kas pagājis, tas zudis. Zudusi arī tēva sēta.

Zemes mums nebija daudz — aršanai 9 hektāri. Tā pati mazauglīga, grantaina. Taču tēvs kopā ar kaimiņiem zemes vienreiz pat, kad bija vajā kūts durvis, ielavījās kūtī iekšā un arā bija grūti dabūjama.

Tā gāja gads aiz gada. Tēvs strādāja uz ceļa, saņēma nelielu algu, māte — kolhozā, nesaņēma gandrīz neko. Iztikām no piemājas pushektāra un Ieviņiem.

Gāja gads aiz gada. Nomira tēvs. Gāja vēl gadi. Nomira māte. Nu tēva sēta palika tukša.

Aizsitu logus, aizslēdzu durvis. Lai nebradā iekšā tie, kam nevajag. Lai nemeklē mantu, kuras te nav. Bet dauzīja ārā logus, lauza durvis. Svešs ļaudis svešās mājās meklēja apslēptu mantu.

Te nāca piedāvājums no kolhoza — iebraucējiem neesot kur dzīvot, lai māju pārdodot. Izšķīros par pārdošanu, jo jau bija apnicis pastāvīgi tēva sētai stiklot logus un likt durvis.

Tēva sētu pārdevu steigā, jo kolhozs telcās, ka nevarot gaidīt. Bet mājas tukšas stāvēja vairāk nekā gadu — izlauztām durvīm. Pa istabām staigāja visi rudens, ziemas un pavasara vēji, jo nebija, kas durvis pietaisa.

...Un tad tēva sētā ieradās īemītnieks, iebraucējs no tālienes. Ar svešu izpratni un uzskatiem, svešu darba tikumu. Tā viņš te dzīvo, ieaudzis dadžos un vibotnēs, nemaz nerūpēdamies par sakoptību. Ja agrāk pagalmā viegli varēja atrast nomestu adatu, tad tagad te saauguši neizbrienami džungļi.

Nezin, ko teiktu tēvs, ja pieceltos no kapa? Ieraudzījis tagadējo savu sētu, viņš, visu mūžu būdams zemniecisku akurāts, kārtīgs, strādīgs un centīgs, laikam neizturētu un nomirtu otrreiz. Tikai šoreiz ar sirdstrieku. Tēvs tādu nolaidību neizturētu.

J. GURGONS

ĻEŅINA KAROGS

Pēteris Vilcāns

MĀKSLAS UGUNĪS

(Nobeigums. Sākums laikraksta 19. numurā.)

Latvijas PSR Nopelniem bagātā skatuves māksliniece Ilga Zvānova uz Latvijas teātru skatuvēm nospēlēja vairāk nekā 100 lomu. Kāda ir bijusi viņas māksla, par to liecina recenzijas, kas ir publicētas padomju periodikā, kā arī ļoti daudzās avīzēs, kas iznāca Latvijā divu pasaules karu starplaikā. (Visvairāk recenziju «Jaunākajās Ziņās», «Brīvajā Zemē» «Segodņa» un «Segodņa večerom», «Pēdējā Brīdī», «Kurzemes Vārdā», «Daugavas Vēstnesī»...) Aktrises radošās biogrāfijas materiālu krājumu ir sastādījusi J. Raiņa Literatūras un mākslas muzeja zinātniskā līdzstrādniece I. Meinetre un tas atrodas muzeja Teātra fondā.

Rīgas Krievu drāmas teātrī savu pēdējo lomu mūsu novadniece nospēlēja 1953. gada pavasarī (Anna — bulgāru dramaturga O. Vasiljeva lugā «Zemes paradize»). Fragmentus no šīs lugas viņa spēlēja arī savā 50 dzīves un 30 radošā darba gadiem veltītajā jubilejas vakarā. (Tas notika Latvijas Valsts Filharmonijas zālē 1959. gada 14. decembrī.) Toreiz akrise jau bija slavu un atzinību ieguvusi daiļlasītāja — Filharmonijas soliste.

Mākslas zinātnieki Latvijas PSR labākās daiļlasīšanas žanra meistares rindo šādā secībā (pēc paveiktā): I. Zvānova, A. Ābele, E. Bērziņa, A. Klints. Atminoties pirmos soļus uz estrādes skatuves, Filharmonijas kolektīvā, aktrise ir teikusi: «1953. gadā mani no teātra pārcēla uz Filharmoniju. Te nu es biju — kā no laivas izmesta... Teiksu vaļsirdīgi, divus gadus sāpēja sirds un šķita, ka man nodarīta pārestība. Grūti bija sākumā».

Māksliniecei, kas dzīvē tik aizrautīgi bija spēlējusi dažādu žanru lugās un operetēs, grūti bija pierast pie «mākslinieciskās vientulības». Pašai sev jāmeklē repertuārs. Nav režisoru, kas palīdzētu. Katru reizi— cita publika. PSRS Tautas skatuves mākslinieks Harijs Liepiņš, ar kuru kopā viņa spēlēja fragmentu no H. Ibsena «Pēra Ginta» savas 75. gadu dzīves jubilejā, ir teicis: «Vārdu vina padarīja par savu teātri». Aktrise lepni pārvarēja voluntārisko pāridarījumu un deva izcilu ieguldījumu latviešu rakstnieku popularizēšanā pasaulē. Rūdolfu Blaumani, Andreju Upīti, Vili Lāci, Ojāru Vācieti, Miervaldi Birzi un citus viņa lasīja visdažādākajās auditorijās koncertturnejās Urālos, Vidusāzijas republikās, Ukrainā, Pievolgas pilsētās un apgabalos, Sibīrijā...

Bija mēneši, kad piedalījās 15 koncertos.

Aizbraucot uz Sibīriju, smeldza sirds par tēvu. Viņu izsūtīja 1941. gada 14. jūnijā reizē ar citiem Jēkabpils un Daugavpils apriņķos represētajiem.

Savam daiļlasītājas talantam I. Zvānova bija noticējusi jau toreiz, kad dzejnieka A. Puškina 150 gadu dzimšanas dienas atcerei veltītajā konkursā Maskavā nolasija viņa «Mocartu /un Saljeri». Ļoti paticis uzstāties lauku skolās savā republikā. (Manai kolēģei Margaritai Miglānei, viņu tikās Jānis Streičs. Viņš uzaicināja novadnieci filmēties jaunajā Rīgas kinostudijas lentē «Par mīlestību pašreiz nerunāsim». (Režisors Varis Brasla šo mākslas filmu veidoja pēc A. Kolberga romāna «Automobili, rīta pusē». Ē. Lansa scenārijs.) Māksliniece brauca uz uzņemšanas paviljonu, filmējās un vēlreiz apliecināja savu lielo talantu nelielajā lomiņā. Lente atzīta par labāko latviešu mākslas filmu 1988. gadā! I. Zvanitāja to pati vairs neredzēja... Pavisam maz bija atlicis, lai arī viņa skatītu lielo mūsu tautas atmodu, sagaidītu «dziesmoto vasaru», festivāla «Baltica-88» viesus Saulkrastu estrādē. 1988. gada jūnijā viņas tuvinieki ļejūtīgi un precīzi izpildīja skatuves mākslinieces pēdējo vēlēšanos — aizvadīt viņu Saulkrastu smilšu kalniņā klusi, vistuvāko puciņā.

Aktrises talanta lielums daudzus gadu desmitus sildīja mākslas mīļotājus Latvijā, PSRS, ārzemēs. (Viņas pirmā viesizrāde Kauņā notikusi jau 1932. gadā.) Sirds siltums, vienkāršība un talants aizgāja līdz skatītāju un klausītāju sirdīm. Tādi māksliniekī palīek tautas atmiņā.

I. Zvanitāja nav uzrakstījusi par sevi un savu laiku atmiņas. Memuāru literatūrā mums būtu dārgs dāvinājums.

Dzīvodama un mākslā degdama caru Krievijas impērijā, Latvijas Republikā, Ostlandē un Padomju Latvijā, māksliniece apliecināja vispārcilvēcisko un — visai pārliecinoši. Viņa labi pazina 20. un 30. gadus, par kuriem tagad tik daudz šķēpu lauž politologi un vēsturnieki. Viņa arī kādā novakarē Stacijas ielā Līvānos no pilsētas pašvaldībām pasniedza rozes augstam viesim — Ministru Prezidentam. (Toreiz aktrise aizvadīja savu divdesmit piekto vasaru.)

Pētot māksliniieces liktengaitas un viņas dzīvi pārdomājot, jāteic: patiesības meklējumos, objektīvās patiesības izziņā kļūdāmies, gan Latvijas Republikas periodu zīmējot tikai melnajā krāsā, gan šķiežoties tikai ar rožainio. (Arī tā ...puspatiesība.)

Jolanta Tjarve—Zvanītāja, atklāti un sirsnīgi par savas mātes dzīvi izstāstījusi, sacīja: «Viņai patika bieži sev un mums sacīt populārās Friča Bārdas vārsmas: «Dzīvīte, dzīvīte: — šupojos tevi/ veja kā žubīte liepzariņā./ Daudz tu man solīji, maz tomēr devi,/ vai nav vienalga arī Rai-dai-dai-dā.»

Tā ir mazliet drastiska, mazliet elēģiska dziesmiņa, kas skanēja mēra gados pirmskara Latvijā un kas 1956. gadā uzņemta dzejas izlasē. Fricis Bārda visu mūžu bija māksliniecei mīļākais dzejnieks.

LĪVĀNU SKATUVES ATDZIMŠANA

Teātra mākslas dzirksteis Līvānos no jauna iedegās jau drīz pēc otrā pasaules kara beigām. I. Zvanitājas režijas darba turpinātāji kļuva viņas bijušie amatieraktieri — jaunais ekonomiskā tehnikuma skolotājs Valentīns Sīpols, frizīermeistars Vilis Mentiņš un citi.

Pirmajos pēckara gados īpaša loma lielu lugu iestudējumos bija V. Sīpolam, izvēlējies galveno lomu tēlotājus, viņš kopā ar tiem mēroja tālo ceļu uz Rīgu, lai kopā mācītos no izrādēm, kas tika inscenētas lielajos, profesionālajos teātros. Uz Līvānu pašdarbības skatuvēm 40. gadu otrajā pusē izrādīja Blaumana «Pazudušo dēlu» un «Ugunī», A. Korneičuka «Platonu Kreču», V. Lāča «Zvejnieka dēlu» (V. Sauleskalna dramatizējumā), A. Brodeles «Sāncensi» un daudzas ludziņas (vienčēlienus). Režisors V. Sīpols uzveda arī paša skolēnu rakstītās ludziņas. (Zinātniekam M. Lomonosovam veltītajā jubilejas vakarā izrādīta ludziņa «Sarežģītos apstākļos», pēc tam (1948. g.) literārajā konkursā godalgotā «Astotā kategorija» u. c.)

Ekonomiskā tehnikuma literārī dramatiskajā pulciņā talantīgākie amatieraktieri bija Jānis Griezāns un Pēteris Skrupskis, 1. vidusskolā — Anna Grāvere un Jānis Brencis. Trīs no viņiem kļuva pedagogi. J. Griezāns savu dzīvi saistīja ar mūziku, A. Grāvere (Pabērza) arī tagad ir uzticīga teātra mākslai — vada Līvānu pašdarbības teātra režiju. P. Skrupskis — Latvijas PSR Nopelniem bagātais skolotājs. J. Brencis beidza Maskavā scenāristu kursus un strādā Rīgā par Latvijas PSR Kinematogrāfistu savienības valdes sekretāru, ir daudzu dokumentālo filmu autors.

Visi, kas pēckara gados piedalījās lugu izrādēs uz pašdarbības skatuvēm Līvānos, siltī atceras savus pirmos soļus mākslā un ir saglabājuši labā atmiņā V. Sīpolu un citus audzinātājus. Gadi atmiņas neizdzēš. Lūk, viena epizode: barona Mēvenšterna lomā Blaumaņa «Ugunī» (pirmizrādē 1946. gada 30. novembrī) uz Līvānu tautas nama skatuves izgāja 16 gadus vecais Eduards Jablonskis (Vēlāk bija vieglas rūpniecības ministrs, LPSR Augstākās Padomes deputāts.) Edgara lomā — P. Skrupskis: Kristīne — nākamā Jelgavas skolotāja Rita Zieda. Skolēni arī paši zīmēja izrāžu programmiņas, gatavoja rekvizītus, dekorācijas, devās izbraukuma izrādēs uz citiem apriņķa tautas namiem un klubiem.

Šo ieskatu sniedzam ne tikai novada kultūrvēstures jaunajiem pētniekiem, bet arī tādēļ, lai rosinātu Latgales skolu jaunatni mīlēt pašdarbības teātra skatuvi. Tā ikvienam dos ļoti daudz skaistuma izjūtā, personības harmoniskā attīstībā.

Avīzē mani pārsteidza zina, ka jaunajam Latgales teātrim Daugavpilī maz esot atsaukušies paši mūsu novada talanti (Bez profesionāla teātra atdzimšanas Latgalē īstas novada atmodas var arī nebūt... Teātrim — liels spēks.)

1944. gada pavasarī Līvanos beidza eksistēt pilsētas piecgadīgā komerckola, 1952. gadā — valsts ekonomiskais tehnikums. Par pašdarbības teātra skatuves dominanti kļuva kultūras nama dramatiskais kolektīvs. Tā attīstība lielu un skaistu ceļu Līvānos, kopā ar jaunajiem un vecajiem amatieraktieriem, no staigāja režisore Lauma Balode.

Šis rindas nobeidzu ritā, kad publicēts valdības lēmums par Nopelniem bagātās skatuves mākslinieces nosaukuma piešķiršanu otrai mūsu novadniecei — kino un Dailes teātra aktrisei Akvelīnai Līvmanei. Viņa ir dzimusi Preiļu rajonā. Lai cienījamai māksliniecei nākotnē daudz skaistu lomu un veiksmju!

Manas paaudzes līvānieši Dailes teātrī redzēja pašu spožāko inscenējumu, ko latviešu teātra vēsturē devis Eduards Smiļģis un viņa kolektīvs, — Raiņa «Uguni un nakti». Mūsu tehnikuma literatūras skolotāja Anna Milta 40. gados beidza Valsts Jaunatnes teātra studiju un arī strādāja šajā teātrī. Viņas brālis Augusts Milts mācījās jaunajā Teātra institūtā Rīgā. Lai ganēs mūsu klasesbiedra ceļš novirzījās no profesionālā aktiera gaitām un viņš kļuva iecienīts filozofs, tomēr arī Augustam nav bijis jānožēlo ne to mākslai atdoto dienu institūtā, ne brīnišķīgo saskarsmes mirkļu uz Līvānu skatuvēm, kurp mūs veda audzinātājs V. Sīpols.

Mākslu sevī mīlēdami, gan Ilga Zvanītāja, gan Valentīns Sīpols daudziem jo daudziem saviem novadniekiem ir palīdzējuši nokļūt līdz svētai, dārgai un vispārcilvēciskai apjausmai. Romēns Rolāns to ir izteicis vārdiem: «Lai sauli izstarotu uz citiem, tā jānes pašam savā dvēselē».

Māksla palīdz garīgumu dvēseles akumulēt, uzpildīt.

Uzticība Blaumanim

Šodien Līvānos notiek zonas dramatisko kolektīvu skate. Rajona pašdarbniekus tajā pārstāv Līvānu pilsētas kultūras nama dramatiskais kolektīvs. Tas mērojas spēkiem ar teātra mākslas entuziastiem no Balvu un Rēzeknes rajoniem.

Kolektīvs skatei sagatavojis Rūdolfa Blaumaņa drāmu «Pazudušais dēls». Pēdējo četrdesmit gadu laikā tā ir iestudēta divas reizes. Ar šīs lugas izrādi mūsu kolektīvs piedalījās Latgales kultūras nedēļā Rīgā 1958. gadā. Tagad skatītāju vērtējumam tiek nodots jauns iestudējums.

Ar «Pazudušo dēlu» rakstnieks ir radījis psiholoģiski reālistisku drāmu. Blaumanis esot raudājis, vezdams Krustiņu pretī nāvei, bet ne mazāk žēl viņam esot bijis Roplaiņa. Aktieriem ir bijis daudz jāstrādā pie šī tēla. Un savam uzdevumam viņi ir piegājuši radošī.

Uz skatuves Roplaiņu saimes ļaudis uzveda tāpēc, lai tie vēlreiz apliecinātu bērnu audzināšanas problēmu aktualitāti mūsdienās. Luga izraisa pārdomas par to, vai mūsu ģimenēs viss ir kārtībā.

Iestudējumā lomas atveido pašdarbības aktieri, kuri kolektīvā darbojas jau no tā dibināšanas sākuma, gan jau zināmu pieredzi ieguvušie, gan tie, kas uz skatuves dēļiem sper pirmos soļus. Veterānus pārstāv Alvīne Rudzāte, Eduards Kovaļovs un Antons Gusārs. Viņiem līdzās darbojas pieredzējušie pašdarbības aktieri Ināra Jačmenkina, Jānis Markots, Aina Jurdža un citi. Pirmo reizi Līziņas lomā — Bella Stikāne, Juris Ancāns Kalna Gusta lomā un Paulu tēlo Alvars Staris. Pirmās atbildīgās lomas ir Pēterim Novokšanovam — Krustiņš, Ērikam Mazjānim — Roplainis, Ilzei Lāčkājai — Roplainiete.

Visu «glābēja» — suflīere ir Edīte Mikule: kritiskā brīdī viņa var būt Roplainietes tēla atveidotāja.

Kas ir šie cilvēki, kas pirmdienas un trešdienas vakaros gan lietū, gan sniegputenī nāk uz kultūras namu? Viņi mīl teātra mākslu un ir spējīgi iejusties tēlā, runāt ar skatītāju sava tēla valodā, kaut arī dažreiz paša izjūtas un domas ir pretējas. Kā gandarījumu par savu darbu viņi saņem skatītāju atzinību.

A. SOPULIS,
Līvānu kultūras nama direktors

□ ATTĒLĀ: pēc «Pazudušā dēla» izrādes.

Redakcija atbild

Būs cits sētnieks...

Janvārī no Līvānu iedzīvotājas F. Petkeviča redakcijā pienāca satraukuma pilna vēstule, kura autore sūdzējās par to, ka Biedrības ielā 5 aplam nevīžīgs sētnieks gadījies. Jo, par ziemai iestājoties, rudenī nokritušās koku lapas nav bijušas novāktas. Ari sniegam uzsniegot vai piesalstot, sētnieka darbs neesot bijis manāms.

Biedrības ielas iedzīvotājiem ir ar ko salīdzināt, jo, kā raksta F. Petkeviča: «Kādreiz, kad strādāja V. Vasiljeva, mūsu māja skaitījās viena no tīrākajām. Bet tagad es pat nezinu, kas kopj mūsu māju. Bet saka: sētniece tomēr esot. Kāpēc neviens nepārbauda viņas darbu?»

Jautājums pamatots. Lūk, kādu atbildi uz to saņēmām no Līvānu pilsētas izpildkomitejas.

«Par vāju sētnieku darba kontroli sanitārās attīrīšanas meistarei O. Stepanovai samazināta premiālā piemaksa par 1989. gada 4. ceturksni. Sētniece G. Aleksandrova par savu pienākumu nepildīšanu ar 1990. gada 12. janvāri no darba atbrīvota. Biedrības ielā Nr. 5 būs cits sētnieks.»

„Visu gadu dziesmas tinu kamolā...“

2. februāris... Sveču diena. Jersikas deviņgadīgās skolas zālē šūpojas niedru skaru puzuri, jautrā dejā griežas baltas sniegpārslīņas. Uz galdiem svečturos mirgo svecītes.

Aprītējis vairāk nekā gads, kopš skolotājas G. Stikāne organizēta un vadīta darbojas Latgaliešu kultūras biedrības Jersikas kopa. Vēlēšanu un pārskata sanāksmē piedalījās 23 biedri. Par veikto darbu stāstīja valdes priekšsēdētāja G. Stikāne, kā arī valodas, folkloras, tradīciju un vēstures sekciju vadītāji.

1988. gada 26. decembrī pirmoreiz notika Ziemassvētku atzīmēšana Latgales tradīciju garā. Tiem sekoja Lieldienas ar lielo rokdarbu izstādi, vasaras svētki, apsējības...

F. Bļukšāns un F. Strods interesanti stāstīja par vēstures un reliģijas jautājumiem. Atmiņu pierakstu par kultūras pasākumiem skolā pavadītajos 30 gados atstājusi A. Vingre. Kopas vadītāja G. Stikāne pierakstījusi 87 gadus vecā bijušā mežsarga Alberta Bardovska stāstījumu par to, kā veidoti apstādījumi ap skolu un liepu aleja.

Madaliņas bibliotekāre S. Gusāre apkopo materiālus par tēmu «Mosties, Latgale!», bet F. Strods izpētījis mūsu ciema Stūrišķu vēsturi.

Tomēr visaktīvāk darbojas folkloras ansamblis. Pārskata periodā tas sniedzis 10 koncertus. Par to sakām paldies dziedāšanas skolotājam P. Jefimovam (kurš reizēm arī komponēja mūziku dažām tautasdziesmām), ansambļa vecākajai, dziedātājiem, audzēkņiem, muzikālā pavadījuma izpildītājiem — M. Silasprogim, R. Ozoliņai, māsām A. un S. Ļeonovām.

Desmit koncerti... Desmit pašu raksturīgāko dziesmu izpildījums svētku dienā. Nosaukšu kaut vai dažas hronoloģiskā secībā: «Leldīneišu mīlasteņš»; «Es pulseitis kai kundzenis» (Mākslas dienās Preiļos), «Sēju rudzu teirumeņu» (rajona apsējībās Jersikas pilskalnā); «Orojeņi, arātoji» (apsējībās Sutros), «Šūvosor as nosoju...» (kāzās Līvānu KN); «Ai, zemeite, tāvu zeme» (piemiņas dienā represētajiem Līvānu KN); «Ceiruļs augstu gaisā» (vecāku sapulcē — vakarēšanā skolā).

Siltus apsveikuma vārdus teica goda viesi — kolhoza «Jersika» priekšsēdētājs J. Greidāns un ciema izpildkomitejas priekšsēdētājs V. Gavriļenko.

V. Gavriļenko uzsvēra, ka dziesma visos laikos palīdzējusi latviešu tautai izdzīvot. Viņš un J. Greidāns novēlēja saglabāt dziesmu garu, kopt un iedzīvināt senču tradīcijas. Par Sveču dienas nozīmi un tradīcijām stāstīja P. Kļaviņa — bijusī Jersikas skolotāja.

Ansambļa dalībniece Z. Eduka dziedātājiem veltījusi dzejoli «Jersikas dainu teicējiem».

Dziediet, Jersikas vīri un sievas,
Daudz gadus no asarām
Dziesmugars dilst;
Pie ābeles svētās, pie liepas,
pie ievas
Ir atpakaļ jānāk, ir jāatsilst.
Gar mūžvecām kopiņām,
aizmirstos kapos
Bezbalss dainas vējojās,
Sarkstošās apses un kļavas lapās,
Sūnu villainēs ieaudās.
Bet nu tās nāk no gadsimtu dzilēm
Rakstainās zeķēs un pastalās.
Dainas, mūsu baltās un mīļās,
Pie bižaina meitēna apstājas.
Nievātās, aizmirstās, nesaprastās,
Neaizvējos, likteņvējš bargs;
Dziedās meitēns no Daugavas
krasta,
Zēns taps vinām brālis un sargs.

M. DAĢE (Jersikā)

□ **LASITĀJUS jau informējām, ka fizkultūriešu un sportistu aprindās nobriedusi doma reorganizēt rajona sporta dzīvi. Pirms sporta aktīva sanāksmes laikrakstā publicējām piedāvātos variantus: sporta kluba vai apvienības organizēšanas nolikumu projektus.**

Bet... arī šajā aktīva sanāksmē kopsaucēju, kā tas bijis arī agrāk, atrast neizdevās. Vienīgi bija skaidrs, ka visi ir par to, ka tā, kā līdz šim, dzīvot vairs nevar. Bet kā? Lūk, daži viedokļi.

Sporta dzīves reorganizācija: domas dalās

Aktualitāte

R. Kočkers, LSB «Vārpa» priekšsēdētājs: «Pārejot uz saimniecisko aprēķinu, kolhozi un padomju saimniecības pilnīgi atsakās no biedru iemaksām sporta biedrības «Vārpa» uzturēšanai. Turpmāk plānojam iekasēt līdzekļus par kolektīvu piedalīšanos sacensībās. Tādā veidā varēsim organizēt sporta spēles. Apvienojot rajona fiziskās kultūras un sporta komiteju ar «Vārpu», iegūsim līdzekļus štata darbinieku uzturēšanai.»

J. Bojšakovs, BJSS direktors: «Iesaku visparastāko variantu — jāatrod strādātspējīgs organizators rajona fiziskās kultūras un sporta komitejas priekšsēdētāja amatam. Komitejai jābūt ar rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas nodaļas tiesībām, ar savu rēķinu bankā. Jāizveido darbīga padome, un jautājums būs atrisināts.

Bāzi, kuru ceļ bērnu un jaunatnes sporta skola, varēs izmantot visi.

Rajona fiziskās kultūras un sporta komitejas priekšsēdētāja amatam iesaku Preiļu 1. vidusskolas skolotāju, deputātu A. Pošeiko.»

J. Lazdāns, LSB «Vārpa» bērnu un jaunatnes sporta skolas treneris: «Iepriekšējā runātāja ideja par sporta klubu man šķiet avantūriska. Mums vajadzētu apspriest piedāvāto apvienības nolikuma projektu, pilnveidot to un pieņemt par pamatu. Mēs aizraujamies ar struktūru veidošanu, bet aizmirstam, ka struktūra ir tikai līdzeklis, lai sasniegtu mērķi. Izšķirošais ir cilvēki, kas šo darbu veiks. Mēs cenšamies nevis kaut ko darīt, bet gan dalīt «pīrāgu».

Es un citi «Vārpas» darbinieki neesam alvas zaldāti, kuri piedalīsies dažu kungu spēlē. Ja kāds no malas jau bazūnē, ka mani un vēl kādu «Vārpas» darbinieku paņems darbā pie sevis, tad man šāda «demokrātija» nav pieņemama...».

V. Limanis, dzīvokļu un komunālās saimniecības ražošanas apvienības direktors: «Ja nav līdzekļu, par ko eksistēt, tad tā arī jāpasaka. Taču ne jau tūdaļ visi ir kļuvuši tik nabagi. Ir jāsaprot, ka rajona budžets nevarēs pilnībā nodrošināt visas vajadzības.

Nav jāpiemirst, ka šogad ir lauku sporta spēļu gads. Mums ir jānodrošina rajona komandu līdzdalība tajās. Jebkurā situācijā, kāda turpmāk izveidosies rajona sporta dzīvē, noteicošā vieta būs kadriem. Par to jādomā nopietni.»

E. Kovaļovs, Līvānu pilsētas padomes deputāts: «Es nesaprotu, kāpēc mēs te esam sapulcējušies. Cik šodien naudas ir «Vārpai», cik — rajona fiziskās kultūras un sporta komitejai? Fiziskās kultūras un sporta komitejas priekšsēdētāja pienākumus šobrīd taču veic R. Kočkers! Man šķiet, ka šodien divi «sāncenši» — BJSS un «Vārpa» — vienkārši grib iegūt monopoltiesības rīkoties ar rajona budžeta līdzekļiem.

Par neko — nevienam nemaksā. Jāpierāda, ka gribam nevis izdzīvot, bet gan pacelt rajona sportu.»

J. Kokins, ūdenssliepošanas bāzes priekšnieks: «Uzskatu, ka pašreizējā situācijā, kad «Vārpa» ir bez līdzekļiem, 50 procenti ir rajona padomes priekšsēdētāja vaina. Vai būs apvienība vai klubs — tas nav galvenais. Arī turpmāk svarīgākais būs — kas vadīs rajona sporta dzīvi. Sēdēt un gaidīt, ka kāds pametīs dāvanas, nedrīkst.»

P. Skutelis, Preiļu 1. vidusskolas skolotājs: «Uzskatu, ka nav prātīgi visus «sabāzt vienā katlā». Bērnu sporta klubs lai domā par to, kā nodrošināt bērnu fizisko sagatavotību, bet «Vārpas» sistēmai pienākums ir rūpēties par pieaugušajiem. Esmu vienmēr iestājies par to, ka sportā jābūt pēctecībai, tas ir, kad bērni beidz nodarboties BJSS, jābūt grupām pie «Vārpas».

Nezinu, kādu apsvērumu dēļ rajona izpildkomiteja tomēr neapvienību, varēs nodrošināt normālas algas un tādējādi arī rast labu speciālistu šim amatam.»

A. Iļjins, Preiļu 2. vidusskolas fizkultūras skolotājs: «Mūsu skolā šodien (bez 4 skolēniem) ir tūkstotis bērnu. Fizkultūras nodarbības notiek sporta zālē, kura jau ir avārijas stāvoklī. Bija plānots, ka šogad sāks celt saliekamo sporta zāli. Diemžēl... rajonam to nevajadzēja. Nu, ko. Ja jau šāda celtne kādu nespēja apmierināt, tad, lūdzu, piedāvājiet citu. Skola bez zāles iztikt nevar.

Kas attiecas uz «Vārpu», tad jābūt apsviedīgākiem.»

M. Mihailovs, partijas rajona komitejas partijas komisijas priekšsēdētājs: «Esmu pret apvienību, kurā apvienojušās LSB «Vārpa» un rajona fiziskās kultūras un sporta komiteja. Manuprāt, rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejā jāveido fiziskās kultūras un sporta nodaļa (kā, piemēram, kultūras nodaļa). Ja šajā nodaļā strādās 3 — 4 štata darbinieki, tad varbūt varēs radīt krasu pagriezienu šīs sfēras uzlabošanā.

Rajona izpildkomiteja līdzekļus sporta attīstībai, bāzu celtniecībai allaž ir atvēlējusi.»

I. Sniķers, rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētājs: «Tā nevar teikt, ka no rajona budžeta nauda līdz šim nav iedalīta. Daļa līdzekļu izmantota BJSS sporta bāzu celtniecībai, daļa — komandu finansēšanai. Pretenzijas varbūt varētu būt par to, cik lietderīgi nauda izlietota. Es nevaru piekrist tam, ka, piemēram, Līvānu stikla fabrika nelesaistījās rajona sporta finansēšanā. Uzņēmums finansēja futbolkomandu «Kristāls». Budžeta līdzekļi, kurus varam atvēlēt sportam, turpmāk lielāki nebūs, jo rajona budžetā jau tāpat ir deficits. Ar to ir jārēķinās. Šodien izspriest, ka apvienība ir tas labākais variants, manuprāt, ir par agru. Nolikums nav izstrādāts vispusīgi.»

I. Ramuts, LSB «Vārpa» republikas padomes priekšsēdētājs: «Tas ir pareizi, jo nedrīkst nocirst veco koku, iekams jauns nav sazarojis. Ja jūs visu vēl pārdomāsiet, tad būs mazāk arī kļūdu. Jā, apvienība ir viens no veidiem, kā iziet no kritiskas situācijas. Bet, manuprāt, apvienībai jāaptver visas sporta organizācijas (arī TIN BJSS, vai kā pašlaik — sporta klubs). Tad būs iespēja izveidot vienotu budžetu. Kopīgo tāmi apstiprinās rajona Tautas deputātu padome. Tad vienreiz izzudīs situācija, ka tas, kurš prot izsist, ir «cilvēks», bet tas, kuru dievs ar tādu talantu nav apveltījis, nav nekas. Manuprāt, jums vajadzētu iepazīties ar Stučkas un Rēzeknes rajonu apvienībām un izstrādāt sev vispiemērotāko apvienības variantu.»

□

Tātad — priekšlikumi bija dažādi. Varbūt kļūdos, taču acīs dūrās arī kas cits, proti — neticība tam, ko piedāvā cits, r absolūta pārliecība par to, i tikai paša sacītais ir vispiem mamākais un neapstrīdamais variants. Pie viena kopsaucēja rajona sporta aktīvisti tomēr nonāca — papildināt bijušo darba grupu, kas izstrādāja piedāvāto apvienības nolikuma projektu, ar jauniem spēkiem, aizbraukt un papētīt, kā strādā kaimiņi, kuri bez īpaša stresa ir reorganizējuši savu sporta dzīvi, un tad teikt galīgo vārdu. Skaidrs arī tas, ka, meklējot reorganizācijas variantus, vienlaikus jādomā par kandidātiem, kas spētu vadīt apvienību vai klubu. Jāapsver visas iespējamās kandidatūras, atklāti apspriežot katra kandidāta profesionālās, lietišķās un tīri cilvēciskās īpašības. Manuprāt, mūsu rajona situācijā tas ir pats būtiskākais.

A. IĻJINA

Redaktors P. PIZĒLIS

24. februārī plkst. 17.00
Preiļu rajona kultūras namā
ANSAMBĻA «OPUS-PRO» KONCERTS.
Plkst. 20.00 — DISKOTĒKA «AICINĀJUMS»
(no Dobeles).

25. februārī plkst. 16.00
Līvānu kultūras namā
ANSAMBĻA «OPUS-PRO» KONCERTS.

Šī gada 20. un 21. februārī (nevis martā, kā ziņojām iepriekš) **Stradiņu medpunktā notiks**

FLUOROGRĀFISKĀ APSKATE.

Lūdzam ciema iedzīvotājus pārbaudīt savu veselību.

Rožkalnu ciema izpildkomiteja

PREIĻU RAJONA PATĒRĒTĀJU BIEDRĪBU SAVIENĪBAS SAGĀDES UN RAŽOŠANAS APVIENĪBA
iepērk

no rajona iedzīvotājiem treknu cūkgaļu (cena par vienu kilogramu — 3,50 rubļi) un

bekona cūkgaļu (cena par vienu kilogramu — 3,90 rubļi).

(Ja svars ir no 53 līdz 72 kilogramiem, kautķermenis jāsacērt gareniski.)

Tas visskumjākais brīdis, kad mātes sirds
Uz mūžu mūžiem pārtrūkst un stājas...
(A. Vējāns)

Izsakām dziļu līdzjūtību pilsētas tautas deputātam Uldim Siliņam sakarā ar MĀTES nāvi.

Līvānu pilsētas Tautas deputātu padomes izpildkomiteja

Vēl paliek siltums, ko tu dzīvē devi,
Un kaut kur dziļi sirdī sāpes mīt.
(I. Auziņš)

Sāpju brīdī esam kopā ar Jāni Kalvānu, MĀTI zemes klēpī guldot.

Lielojuru cūku fermas kolektīvs

Bija mīļa māmuliņa,
Padomiņa devējiņa,
Nu to apsegs zaļas skujas,
Vēsu smilšu paladziņš.
(T. dz.)

Izsakām dziļu līdzjūtību Jānim Kalvānam, izvadot MĀTI kapu kalniņā.

Kolhoza «Rožupe» kolektīvs

Bet māte nāk tik vienkārša un svētā,
Kā sirma parādība māte pretī nāk.
Var visu atkārtot, vien māti — nē.
(A. Pormale)

Kad apklusuši MĀTES soļi un izskanējuši viņas teiktie vārdi, skumju brīdī esam kopā ar Uldi un Silviju.

Jersikas ciema jauktais koris

Šī gada 24. februārī visi pi derīgie tiek aicināti uz Preiļu ciema SEIĻU KAPU sakopšanu, līdzi ņemot zāgi, cirvi krūmu un zaru izciršanai.

Aizgāja mans mūžiņš
Kā dzīparu kamolīts.
Te satīnu savas dienas
Ir baltās, nebaltās.
(T. dz.)

Skumju brīdī esam kopā ar Uldi Siliņu, guldot MĀMIŅU smiltainē.

Līvānu eksperimentālās biokīmiskās rūpnīcas kolektīvs

Pār tevi smilšu klusums klāts,
Vien palīek atmiņas un tava mūža stāsts.
(J. Rūsiņš)

Skumju brīdī esam kopā ar Benitu Baiku, BRĀLI smiltājā izvadot.

Līvānu gāzes saimniecības kolektīvs

Pierimst soļi, klusē doma,
Neskan mīļās mātes balss.
Tikai klusa sāpe sirdī
Ilgi vēl pēc viņas sauks.
(E. Zālīte)

Izsakām līdzjūtību Valentīnai Dzeņkovskai, MĀMIŅU smiltājā izvadot.

Preiļu patērētāju biedrības kolektīvs

□ LAIKRAKSTĀ PUBLICĒTIE MATERIĀLI NE VIENMĒR ATSPOGUĻO REDAKCIJAS VIEDOKLI. PAR PERSONU VĀRDU UN UZVĀRDU, VIETVĀRDU, SKAITĻU UN FAKTU PAREIZĪBU ATBILD RAKSTU AUTORI. □

● MŪSU ADRESE: 228250, Preiļos, Komjaunatnes ielā 1.

● REDAKCIJAS TĀLRUŅI: redaktors — 22059, redaktora vietniece izdevumam krievu valodā — 22154, atbildīgā sekretāre — 21996, partijas dzīves un padomju celtniecības nodaļa — 21769, redaktora vietniece, agrorūpnieciskā kompleksa un sporta nodaļas — 21759, rūpniecības, celtniecības un kultūras nodaļas — 21985, fotokorespondents, vēstuļu, jaunatnes un skolu dzīves nodaļa — 22203, korektori, grāmatvedība, uzziņas par sludinājumiem — 22305.

Laikraksts iznāk otrdienās, ceturtdienās un sestdienās latviešu un krievu valodās. Iespiests Latvijas izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības ražošanas apvienības Daugavpils tipogrāfijā (Daugavpilī, Valkas ielā 1). Izdevniecība «Avīze» (Rīgā, Kr. Valdemāra ielā 105). Viena nos. iespiedloksne. Ofsetiespiedums.
«Ленина Карогс» («Ленинское знамя»). Газета Прейльского района на латышском языке.

Metiens 14 063 eksemplāri (latviešu valodā 10 109 eks., krievu valodā — 3 954 eks.).
Indekss 68168.
Pas. 223.